

Jaarverslag
januari 2023 - december 2023

De Tuinen van Weldadigheid

De Tuinen van Weldadigheid

Locatienummer: 1526

Kwaliteitssysteem Zorgboerderijen

Inhoudsopgave

Jaarverslag	3
Bedrijfsgegevens	3
1 Inleidende vragen voor het Jaarverslag	4
1.1 Wilt u een voorwoord aan het jaarverslag toevoegen?	4
1.2 Welke medewerkers zijn er op de zorgboerderij?	4
1.3 Waren er in het verslagjaar meldingen en/of incidenten?	4
2 Voorwoord	5
2.1 Voorwoord van de zorgboerderij	5
2.2 Zorgboerderij in beeld	5
3 Algemeen	8
3.1 Het afgelopen jaar op de zorgboerderij	8
3.2 Reflectie op het kwaliteitsproces	10
3.3 Algemene conclusies	10
4 Deelnemers en medewerkers	12
4.1 Deelnemers	12
4.2 Conclusies m.b.t. deelnemers	12
4.3 Personeel	13
4.4 Stagiairs	13
4.5 Vrijwilligers	14
4.6 Conclusies m.b.t. personeel, stagiairs en vrijwilligers	14
5 Scholing en ontwikkeling	15
5.1 Opleidingsdoelen, opleidingen, trainingen, informatie- en intervisiebijeenkomsten	15
5.2 Opleidingsdoelen komende jaren	15
5.3 Conclusies m.b.t. scholing en ontwikkeling	15
6 Terugkoppeling van deelnemers	16
6.1 Evaluatiegesprekken deelnemers	16
6.2 Conclusies uit de evaluatiegesprekken	17
6.3 Inspraakmomenten	17
6.4 Conclusies uit de inspraakmomenten	17
6.5 Tevredenheidsmeting deelnemers	18
6.6 Conclusies uit de deelnemerstevredenheidsmeting	18

7 Meldingen en incidenten	19
7.1 Ongevallen en bijna ongevallen	19
7.2 Medicatie	19
7.3 Agressie	19
7.4 Ongewenste intimiteiten	19
7.5 Strafbare handelingen	19
7.6 Klachten	20
7.7 Conclusies uit meldingen en incidenten	20
8 Acties	21
8.1 Voortgang actielijst, afgesloten acties	21
8.2 Voortgang actielijst, openstaande acties	24
8.3 Conclusies m.b.t. de actielijst	27
9 Doelstellingen	28
9.1 Doelstellingen voor de komende vijf jaar	28
9.2 Doelstellingen voor het komende jaar	28
9.3 Plan van aanpak	29
Overzicht van bijlagen	30

Jaarverslag

De certificering voor het keurmerk Kwaliteit Laat Je Zien is een continu proces. Iedere drie jaar vindt er een audit plaats op de zorgboerderij. In de tussentijd wordt elk kalenderjaar getoetst door middel van het jaarverslag. In het jaarverslag geeft de zorgboer(in) een weergave van alle ontwikkelingen op de zorgboerderij en legt hij/zij verantwoording af over het voldoen aan de eisen van het kwaliteitssysteem.

Dit jaarverslag heeft betrekking op:

Bedrijfsgegevens

Ondernemingsgegevens

De Tuinen van Weldadigheid

Registratienummer: 1526

Hospitaallaan 48, 9341 AH Veenhuizen

Rechtsvorm Vennootschap onder firma (vof) ingeschreven bij Kamer van Koophandel onder nummer 04086814

Website: <http://www.detuinenvanweldadigheid.nl>

Locatiegegevens

De Tuinen van Weldadigheid

Registratienummer: 1526

Hospitaallaan 48, 9341 AB Veenhuizen

Aangesloten bij de Federatie Landbouw en Zorg via: Ver. BEZINN

1 Inleidende vragen voor het Jaarverslag

Door middel van onderstaande vragen wordt de inhoud, van een aantal hoofdstukken, van het jaarverslag bepaald.

1.1 Wilt u een voorwoord aan het jaarverslag toevoegen?

- Ja, Voorwoord toevoegen
- Ja, Zorgboerderij in beeld toevoegen

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

1.2 Welke medewerkers zijn er op de zorgboerderij?

- Naast de ondernemer(s), is er personeel in dienst
- Naast de ondernemer(s), zijn er stagiairs
- Naast de ondernemer(s), zijn er vrijwilligers

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

1.3 Waren er in het verslagjaar meldingen en/of incidenten?

- Nee, er waren geen meldingen en incidenten

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

2 Voorwoord

2.1 Voorwoord van de zorgboerderij

De zorgboerderij De Tuinen van Weldadigheid is een biologische tuinderij aan de rand van het bijzondere dorp Veenhuizen, dat vanwege het interessante verleden als kolonie is aangemerkt als werelderfgoed. Wij richten ons op de teelt van aparte, onbekende en historische gewassen voor zaad-, plant-, en pootgoed. De collectie eetbare gewassen is uitgegroeid tot de grootste van Nederland met alleen al 400 soorten bonen, ruim 120 soorten aardappelen en 90 soorten knoflook. De nadruk ligt op zaad-, plant- en pootgoed. Dit verkopen we grotendeels via onze eigen webwinkel, via wederverkoop en op een aantal gespecialiseerde markten. Rondom de monumentale boerderij Essererf ligt 3,5 hectare grond waar we in de afgelopen 15 jaar diverse akkers, groentetuinen, boomgaarden, kruidentuinen, bloemenborders en een doolhof hebben aangelegd. Daarom bieden de Tuinen een prachtige plek voor dagbesteding en re-integratie. Het is een ideale plek om tot rust te komen, zinvol werk te doen en je onderdeel te voelen van een groter geheel. In de Tuinen is altijd wat te doen en met regen is er ook genoeg binnenwerk. Zoals het drogen, schonen en verwerken van zaden en kruiden voor thee, maar ook werk voor de webwinkel, waardoor we voor onze deelnemers altijd wel een passende bezigheid kunnen vinden. We letten op de mogelijkheden van de deelnemer, maar vooral ook op diens talenten en interesses. Onze doelgroep is volwassenen met een psychiatrische achtergrond, zoals angststoornissen, psychoses en autisme. De werkzaamheden zijn ook bijzonder geschikt voor mensen met een burn-out of voor re-integratie. De complexiteit van ons bedrijf met zijn veelheid aan activiteiten biedt deelnemers de kans te onderzoeken waar hun passie en kracht ligt. Samen ontdekken we wat iemands mogelijkheden en talenten zijn, zodat we die verder kunnen ontwikkelen. Iedere medewerker, of die nu een vrijwilliger, stagiair of deelnemer is, vormt een belangrijke schakel in ons bedrijf. We werken samen om de Tuinen vorm te geven en mooie, eerlijke producten te produceren. Deelnemers kunnen daardoor trots zijn op hun werk en zich betrokken voelen bij het grotere geheel. Doordat vaste krachten, stagiaires, vrijwilligers en cliënten samen werken is er geen duidelijke hiërarchie van begeleiders en cliënten. Dit is voor onze doelgroep erg fijn.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

2.2 Zorgboerderij in beeld

Overal zijn fijne plekje om je even terug te trekken of gewoon lekker te genieten, zoals in de keukenkruidentuin (foto 1).

Bij mooi weer valt er in de zomer altijd wel ergens zaad te oogsten. Elke soort heeft weer andere zaden, dat maakt het lekker afwisselend (foto 2).

Dude 'bewaakt' de net geoogste kruiden voor thee (foto 3). De kippen en ganzen zitten in een afgesloten stuk weiland, maar op de tuinen kun je een koppel loopeenden of een van onze katten (momenteel vier) tegenkomen.

Afbeelding 1

Afbeelding 2

Afbeelding 3

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

3 Algemeen

3.1 Het afgelopen jaar op de zorgboerderij

Een algemene beschrijving van de activiteiten op de zorgboerderij en de belevenissen van de deelnemers, medewerkers en zorgboeren. Het verdere jaarverslag geeft weer hoe aan de kwaliteit van zorg wordt gewerkt binnen de context van het hier beschreven zorgaanbod.

Er zijn dit jaar geen veranderingen geweest in aantal en samenstelling van de deelnemers. Het zijn nog steeds dezelfde vier personen. Twee vrouwen die al meer dan tien jaar bij ons komen en twee mannen die ook alweer een aantal jaren meedraaien.

We hadden vanaf juli een stagiaire van 15 jaar van een Renn4 school (speciaal onderwijs) voor drie dagen in de week van 9-15 uur. Deze hielp met alle voorkomende tuinklussen. En in de zomer zoals gebruikelijk een paar Franse stagiaires. Zij werken net als de buitenlandse helpers mee in de tuinen. We hadden dit jaar 19 buitenlandse helpers (inclusief stagiaires) uit 9 verschillende landen (België, Frankrijk, Engeland, VS, Israël, Spanje, Marokko, China en Nieuw-Zeeland). Gemiddeld over de periode april tot half oktober zijn er dan 1 tot 3 helpers. Naast de buitenlandse helpers hebben we natuurlijk ook Nederlandse vrijwilligers. Totaal dit jaar dertien personen, waarvan twee inmiddels gestopt zijn en een is aangenomen als medewerker voor de webwinkel voor drie dagen in de week. Aan het begin van het jaar hadden we voor drie maanden een tuinmedewerker aangenomen, maar dit bleek toch niet wat we zochten. In juni vonden we die alsnog en hij is per 1 juli aangenomen voor drie dagen in de week. Daarnaast hebben we nog steeds voor twee dagen per week een jongeman met een arbeidsbeperking in dienst. Zo hebben we nu dus drie betaalde medewerkers. Daarnaast is er een vrijwilliger die veel doet op het gebied van promotie, website en social media. Dit is heel fijn, we merken dat we dingen uit handen kunnen geven en dat er meer gedaan kan worden. Helaas heeft de medewerker collectiebeheer besloten per 1 september te stoppen, wegens persoonlijke omstandigheden. Dit vinden we erg jammer, maar we gaan niet op zoek naar een nieuwe medewerker hiervoor. Hij doet af en toe op vrijwillige basis wat hand- en spandiensten.

Het jaar in het kort. In het begin van het nieuwe jaar is het altijd heel druk met de webwinkel. De verkoop van de aardappelen, aardperen, zoete bataat en andere knolgewassen, is tussen kerst en oud & nieuw van start gegaan en doordat we ook steeds meer soorten zaden verkopen, merken we dat de bestellingen ook langer doorgaan en er ook veel zaden besteld worden. We hebben inmiddels een mooi systeem voor orderpicken. Er worden maximaal vijftig pakbonnen uitgedraaid. Deze worden gesorteerd op bestellingen met alleen aardappelen (en andere knolgewassen), aardappelen met zaden of alleen zaden. Daarnaast heb je verzenden en ophalers. Als de bestellingen zijn gesorteerd worden de zakjes geschreven voor de knolgewassen en daarna krijgt elke bestelling zijn eigen kratje. Daarna kunnen de bestellingen bij elkaar gezocht worden. Twee van onze deelnemers vinden het leuk om te helpen met bestellingen, vooral zaden bij elkaar zoeken. Ook moeten er regelmatig nieuwe zaadzakjes geprint en gevuld worden. Doordat we steeds bekender worden (we hebben afgelopen jaar in een aantal tijdschriften gestaan en we doen een heel aantal goed bezochte moestuin- zaad- en plantjesmarkten) en we houden de website en social media goed bij, maakt de webwinkel een mooie groei door. We merken dat hierdoor er meer gelijkmatig door het jaar zaden besteld worden. Dit is mooi aangezien enkele deelnemers vanwege leeftijd en fysieke conditie inmiddels vrijwel geen tuinwerk meer kunnen doen.

Een andere klus in de winter is het kloven en stapelen van hout en het snoeien van diverse bomen en struiken. Vanwege de hoge houtprijzen hebben we niets gekocht, maar we hadden het geluk dat er hier en daar een boom omwaaide die wij mochten verzagen en ook op eigen tuin hebben we het nodige uitgedund.

Alles wat we in de winkel en webwinkel verkopen komt uit eigen tuin. Dit betekent natuurlijk heel veel werk. Dit doen we met z'n allen. Hierbij houden we zoveel mogelijk rekening met ieders voorkeuren en wensen en zorgen voor zoveel mogelijk afwisseling, zodat je niet de hele dag alleen maar aan het schoffelen bent bijvoorbeeld. Daarnaast proberen we onze cliënten te laten samenwerken met verschillende mensen om de sociale interactie te versterken.

Dit voorjaar startte met het stekken van de zoete bataat. Daarna wordt er van alles gezaaid en zodra het mogelijk is worden er plantjes uitgeplant en in de volle grond gezaaid. Dit jaar was het lang nat en koud dus er zijn veel soorten pas laat gezaaid, met als gevolg dat een aantal soorten niet goed af kon rijpen. Maar het meeste is wel gelukt.

Jaarlijks terugkerende werkzaamheden op de tuin zijn het onkruid wieden, snoeien van de vele hagen en fruitbomen, maaien van de vele graspaden, zaaien van alle groenten, kruiden en bloemen, uitplanten van vorgezaaide soorten, poten van de meer dan honderd soorten aardappelen en andere knolgewassen. Terwijl dit in volle gang is, kunnen we de eerste zaden van vaste planten al oogsten. In de webwinkel verkopen we inmiddels meer dan 250 soorten zaden. Elk jaar moet daar een deel van gezaaid worden en ook proberen we elk jaar weer nieuwe soorten uit. Elk met zijn eigen groeiseizoen, moment van oogsten en manier van zadenreiniging. Dat geeft wel aan hoe afwisselend

het werk is en blijft. Naast de oogst van zaden, aardappelen, diverse knolgewassen en knoflook, oogsten we ook nog blaadjes van een aantal soorten planten om te drogen voor thee. Omdat het in verhouding tot het werk weinig oplevert hebben we de productie van thee wat teruggedrongen en vereenvoudigd qua soorten.

Ook hebben we dit jaar weer knoflookbloemstelentapenade, vlierbloesemsiroop en perzik-nectarinejam gemaakt. Dit verkopen we alleen in de winkel in verband met de breekbaarheid (glas). Helaas konden we in 2023 geen pepers en tomaten telen omdat er in het zaad van 2022 door de naktuinbouw het 'tomato brown rugose fruit virus' is gevonden. Dit is ontzettend besmettelijk. Niet gevaarlijk voor menselijke consumptie, maar we mogen dus voorlopig geen tomaten, pepers en paprika's meer telen voor het zaad. Dit is wel een aderlating omdat we een hele mooie en grote collectie van deze soorten hebben en dit dus niet meer mogen verkopen. Alleen een partij pepers en paprika's die houdbaar zijn t/m 2024 mogen nog verkocht worden omdat daar geen virus in is aangetroffen. Daarbij komt nog dat we dus ook geen sambal en tomatenchutney meer kunnen maken. Dit was altijd een mooi nevenproduct en een leuke klus.

We staan in voor- en najaar op een aantal mooie moestuinmarkten en natuurlijk hebben we onze eigen plantjesmarkt in mei en de knoflookdag in september. Dan moeten er ook jaarrond een heleboel zakjes zaden geprint en gevuld voor de verkoop.

Vanwege de aanhoudende nattigheid in het najaar, konden we dit jaar geen knoflook planten. Dit moest uitgesteld tot 2024. Wel had Lambert nog de ruggen (verhoogde bedden) kunnen maken waar we de knoflook altijd in planten zodat ze in de winter geen last hebben van de nattigheid. Maar dit jaar was het land zo nat, dat als we ze wel geplant hadden, ze ondanks de ruggen toch nog verdrongen en dus verrot waren. Gelukkig hebben we voor de opslag van de knoflook een koelinstallatie ingebouwd. De koeling blijkt goed te werken voor de houdbaarheid van de bollen.

Als het weer het toeliet, waren er altijd wel buitenklussen te doen. Maar bij regen werden er zaden geschoond in de schuur of bestellingen verwerkt in de kantine.

Voor de schoning van zaden hebben we nog een nieuw apparaat gekocht. Een grote blender waarvan we de messen hebben laten vervangen door grovere botte messen. Hiermee kunnen zaden uit hun omhulsel geslagen worden.

De nieuwe tuinmedewerker heeft veel ervaring in het schonen van zaden, dus dat ging dit jaar heel mooi. We waren op tijd klaar om alle zaden en vooral de nieuwe soorten schoon te hebben voor het eind van het jaar en ook de ontwerpen van de zaadzakjes van de nieuwe soorten waren klaar om op de webwinkel te zetten zodat nog in de kerstvakantie, toen de aardappelen en andere knolgewassen online werden gezet, ook alle nieuwe soorten erop stonden.

Nu dit zo soepel loopt allemaal, is de volgende stap om het proces van zadschoning op papier te krijgen. Dit is een enorme klus, omdat we zoveel soorten hebben en elke soort weer z'n eigen bewerkingsmethode. Er zit heel veel in de hoofden van de diverse medewerkers, maar dat moeten we op papier zien te krijgen. Dit is belangrijk zodat er geen kennis verloren gaat als er onverhoopt een medewerker mocht uitvallen.

Voor de webwinkel is inmiddels heel veel werk verzet om het zoveel mogelijk te automatiseren. Er is een goed voorraadbeheer zodat we weten wanneer een soort weer geteeld moet worden en voor het vullen van de zakjes is een mooi systeem met lepeltjes in verschillende maten. Voor elke soort bepalen we hoeveel zaden er in het zakje gaan en welke grootte lepeltje daarvoor nodig is.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

3.2 Reflectie op het kwaliteitsproces

Een beschrijving van de veranderingen en ontwikkelingen op de zorgboerderij. Het kan gaan over bijvoorbeeld het zorgaanbod, een verbouwing, de financiering en de kwaliteitseisen. Hier wordt beschreven hoe er aan kwaliteit van zorg wordt gewerkt en hoe het kwaliteitssysteem wordt toegepast.

Qua zorgaanbod is er weinig veranderd. We werken nog steeds met mensen met psychische problemen. Wel krijgen we steeds meer vrijwilligers die in een of andere vorm van re-integratie zitten. Deze meer arbeidsmatige dagbesteding pas mooi bij ons bedrijf gezien de vele soorten werkzaamheden. Maar tot nu toe lukt het niet om hiervoor betaald te krijgen. Wel hebben we in gesprekken met de gemeente Ooststellingwerf en de gemeente Noordenveld aangegeven dat hier een mogelijkheid ligt voor potentiële deelnemers, dus er wordt aan gewerkt.

Op de boerderij werken we gestaag door aan het verbeteren van het productieproces. Zo is er weer een apparaat bijgekomen voor het schonen van zaden en we hebben nu een echte koelcel met koeling waardoor knoflook en aardappelen beter bewaard kunnen worden.

In de financiering van de zorg is dit jaar niets veranderd.

We hebben in november een audit gehad, hiervoor moesten een paar dingen in de werkbeschrijving worden aangepast. We hebben een nieuwe RI&E gemaakt en er is nu ook een persoonlijke risico inventarisatie gedaan voor deelnemers. Deze zullen we jaarlijks bij het evaluatiegesprek herhalen. Verder bleek dat er nog veel actiepunten openstonden. Hier wordt aan gewerkt. Goede voornemens om dit beter bij te houden.

We hebben met een aantal deelnemers een gesprek gehad met een vertegenwoordiger vanuit woonbegeleiding of gemeente.

De gemeente Ooststellingwerf is op bezoek geweest voor een inkijkje in het reilen en zeilen van onze zorgboerderij, evenals een vertegenwoordiger van het gebiedsteam van de gemeente Noordenveld. Ze weten nu weer wat voor soort deelnemers bij ons een goede plek kunnen vinden en zullen aan ons denken. Er is best veel personeelwisseling bij gemeenten en zorginstanties. Voor je het weet is er niemand meer die je kent. Dus het blijft belangrijk om regelmatig contact te houden met gebiedsteams.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

3.3 Algemene conclusies

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van de ontwikkelingen en situaties die bij "3.1 Het afgelopen jaar op de zorgboerderij" en "3.2 Reflectie op het kwaliteitsproces" zijn beschreven.

We zijn blij met onze twee nieuwe vaste, betaalde medewerkers. Hierdoor krijgen we meer dingen gedaan en komt er voor onszelf wat lucht in de drukte. Ook is er nu tijd om productieprocessen op papier te gaan zetten. We merken dat dingen professioneler worden. De webwinkel loopt op rolletjes. Ondanks de groei van bijna 80 procent, lukt het nog steeds om bestellingen binnen twee weken te versturen. Meer aandacht voor het bijhouden van de website en social media levert ook veel op. Hier moeten we zeker mee doorgaan.

Na Corona begint het nu weer te lopen met buitenlandse vrijwilligers. We zitten nog steeds niet het hele seizoen vol, zoals voorheen, maar het komt weer op gang. Wel hebben we gemerkt dat er een aantal buitenlandse vrijwilligers tussen zaten die slordig of lui zijn, opvallend vaak jongeren onder de 20 jaar. Misschien dat de Coronaperiode hier mede oorzaak van is. Mede gezien de samenstelling van de groep (30-65 jaar) gaan we minder met buitenlandse tieners werken.

We hebben ook een mooie groep vrijwilligers uit de omgeving. De groep is nog nooit zo groot geweest en dat is heel fijn. Er is al met al weer veel werk verzet in 2023.

We zijn tevreden over de kwaliteit van onze zorgboerderij. We vinden dat we een prachtplek hebben en een fijn team met mensen. De sfeer is erg goed. Doordat er dit jaar nogal wat gebeurde in de privésfeer, viel het niet mee om het kwaliteitssysteem altijd goed bij te houden. Maar de belangrijke dingen gebeuren uiteindelijk wel, al is het soms met wat vertraging. We gaan ervan uit dat het komende jaar goed moet gaan, de privéperikelen hebben zich inmiddels opgelost. En door de vele vrijwilligers en medewerkers moet daar zeker tijd voor zijn. Zorgboerin krijgt meldingen in de telefoon wanneer dingen uit het kwaliteitssysteem weer aan de beurt zijn zoals het keukentafelgesprek en evaluatiegesprekken. Het blijft wel lastig om een moment te vinden voor een keukentafelgesprek omdat het maar weinig voorkomt dat er twee of meer deelnemers tegelijk aanwezig zijn. We proberen het op een moment te doen dat er in ieder geval twee deelnemers zijn en zullen komend jaar ook de vrijwilligers erbij betrekken.

We zijn tevreden met het ondersteunend netwerk.

De doelstellingen van afgelopen jaar:

De inkomsten uit de zorg laten groeien: dit is niet gelukt, we zijn gelijk gebleven.

Een tuinmedewerker voor de lange termijn aannemen: we hebben een tuinmedewerker voor drie dagen in de week waar we heel blij mee zijn.

Een medewerker voor de webwinkel aannemen: de vrijwilliger die al veel werk verzette voor de webwinkel (re-integratie) heeft nu een contract voor drie dagen in de week.

Re-integratiemogelijkheden verder uitwerken: dit loopt nog.

Het assortiment zaden en pootgoed weer verder uitbreiden met mooie soorten: dit is zeker gelukt met maar liefst 66 nieuwe soorten (aardappelen, knoflook, bonen, bloemen, kruiden, groenten, thee)

Een werkboek maken voor het zaden schonen: er wordt gewerkt aan een invulstelsel voor volgend seizoen. De bedoeling is dat je na het schonen van een soort, alleen wat kruisjes hoeft te zetten in een tabel met de diverse stappen en mogelijkheden van schoning (welk apparaat, welke zeef etcetera) zodat dat nauwelijks tijd kost. Daar zitten de zaadschoners namelijk niet op te wachten. Het is meer dan genoeg werk. Maar het is wel belangrijk voor de toekomst om het op papier te krijgen.

Vaker het kwaliteitssysteem bijwerken: dit is helaas door omstandigheden niet goed gelukt.

De winkel promoten: we hebben een mooie paarse kruiwagen met een bord 'winkel open' vol geplant met bloemen, die aan de weg gaat als de winkel open is. Ook op de website staat het duidelijk vermeld en op Instagram en FaceBook hebben we er diverse posts aan gewijd. Ook hebben we geadverteerd in het toeristisch magazine 'Weldadig Oord'

De tuinen weer openstellen voor publiek en daar promotie voor maken: ook hier promotie via bovenstaande kanalen. Het liep nog niet storm, maar we kunnen wel tevreden zijn.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

4 Deelnemers en medewerkers

4.1 Deelnemers

Een beschrijving van de doelgroepen, het aantal deelnemers en de wijzigingen hierin.

We zijn 2023 gestart en geëindigd met dezelfde 4 deelnemers (twee mannen en twee vrouwen), allemaal met een psychische/psychiatrische achtergrond en/of autisme. Ze komen allemaal uit een andere gemeente en de zorg wordt verleend uit de Wmo en de Wlz. Voor onze deelnemers bieden we dagbesteding groep. De zorgzwaarte is momenteel licht tot middel. Een van de deelnemers zat in een re-integratietraject, maar omdat de problematiek toch complexer is, lijkt dat voorlopig niet aan de orde. Deelnemers komen zelfstandig met eigen vervoer (auto of fiets) of openbaar vervoer naar de Tuinen. Alle deelnemers zijn in staat zelfstandig en/of in tweetallen of kleine groepjes te werken. We merken dat de deelnemers die al een aantal jaren meelopen en al wat ouder worden, zo langzamerhand ook lichamelijke beperkingen krijgen. Gelukkig hebben we ook daar genoeg werkzaamheden voor door de webshop.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

4.2 Conclusies m.b.t. deelnemers

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van de deelnemersgroep en wijzigingen hierin.

Het aantal deelnemers is gelijk gebleven ten opzichte van 2022. Deze mensen hebben het nog steeds naar hun zin bij ons. Ze passen bij ons zorgaanbod. Qua werkzaamheden kunnen we veel kanten op. Een deelnemer kan zich steeds verder ontwikkelen door meer werkzaamheden te doen, meer zelfstandigheid te ontwikkelen, te leren samenwerken enzovoort. Maar het kan ook zijn dat iemand juist minder kan, en ook dat is geen probleem gezien de diversiteit aan werkzaamheden.

Met elkaar bestaan de deelnemers uit een redelijk stabiele groep, die naar ons toekomen om in beweging te blijven, niet te vereenzamen en zinvol werk te doen te hebben. Door bij ons te komen meewerken, hopen we dat hun situatie stabiel kan blijven. Het zijn allemaal mensen met gemiddeld tot hoger IQ en dit past goed bij het afwisselende werk dat wij kunnen aanbieden. Van de meeste deelnemers valt niet te verwachten dat zij nog eens betaald werk zullen gaan doen. Hooguit een bijbaan of vrijwilligerswerk. Meedraaien in de maatschappij is mooi genoeg en hoogst haalbaar.

We hebben dit jaar gesprekken gehad met mensen van de gebiedsteams van de gemeente Ooststellingwerf en de gemeente Noordenveld. Daar zitten we in ieder geval weer wat in het geheugen. Dat blijkt wel nodig omdat de medewerkers van de gebiedsteams nogal eens veranderen. Via het UWV trajecten in te gaan, dat lijkt er voorlopig nog niet in te zitten, maar via de gemeenten blijkt er ook wel het een en ander mogelijk. Via de WMO kunnen mensen door dagbesteding weer richting de arbeidsmarkt groeien. Hopelijk leveren deze gesprekken wat op. (We kunnen verklappen dat tijdens het schrijven van dit jaarverslag zich inmiddels een nieuwe deelnemer heeft aangediend en dat een andere komt kijken!)

Voorlopig zijn er geen veranderingen nodig. We blijven ons profileren voor de doelgroep met psychiatrische achtergrond, autisme, burn-out en voor re-integratie.

We hebben nog heel veel zorgfolders, dus die zullen we wat actiever gaan uitdelen.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

4.3 Personeel

Een beschrijving van hoe het afgelopen jaar is gegaan met het personeel op de zorgboerderij.

Er hebben afgelopen jaar wat veranderingen plaatsgevonden. De medewerker collectiebeheer is ermee gestopt. We hebben een medewerker voor de webwinkel aangenomen en een tuinmedewerker, waar we al heel lang naar op zoek waren. De eerste drie maanden van het jaar hadden we een andere tuinmedewerker, maar dat bleek toch niet wat we zochten, maar in juni kwam dan toch de perfecte medewerker met ervaring op het gebied van kweken en zaden schonen op ons pad. Hier gaan we het komende jaar functioneringsgesprekken mee houden. Ook is er nog steeds onze tuinmedewerker met een arbeidsbeperking. Hij is verhuisd naar een andere gemeente en toen is er een gesprek geweest over zijn functioneren op de tuinen. Alles naar tevredenheid.

We zijn heel blij met het team dat we nu hebben. Deze mensen zitten goed op hun plek. De omzet van de webwinkel is flink gegroeid en ook op de tuinen merken we dat door de nieuwe medewerker het werk goed bij is.

We hebben geen begeleiders voor deelnemers in dienst omdat de groep klein genoeg is om het zelf te doen.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

4.4 Stagiairs

Een beschrijving van hoe het afgelopen jaar is gegaan met de stagiairs op de zorgboerderij.

Van 18 t/m 28 mei hadden we twee middelbare scholieren van een vrije school uit Antwerpen, België. Vanaf juli hadden we een stagiair van vijftien van een Renn4 school in Assen. Hij zal een schooljaar lang blijven. En dan waren er nog twee Franse stagiaires voor de zomer.

Voor alle stagiaires gold dat ze niets te maken hadden met de begeleiding van deelnemers. Er werd hooguit eens samengewerkt. Hun taken lagen allemaal op het agrarische gebied: meehelpen met alle voorkomende werkzaamheden op de Tuinen. De zorgboer deed de begeleiding en soms hadden de stagiaires een verantwoordelijkheid voor een bepaalde klus. Met alle stagiaires zijn evaluatiegesprekken gehouden. Er hebben geen ontwikkelingen plaatsgevonden naar aanleiding van informatie of feedback van stagiairs.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

4.5 Vrijwilligers

Een beschrijving van hoe het afgelopen jaar is gegaan met de vrijwilligers op de zorgboerderij.

We begonnen het jaar met tien vrijwilligers. In februari stopte er eentje en begon er een nieuwe en in mei stopte er nog eentje. Toen hadden we er negen. Waarvan weer een in april een arbeidscontract kreeg, dus we eindigden het jaar weer met acht vrijwilligers. Dit is een mooi en redelijk stabiel team. Twee vrijwilligers werken één dagdeel per week, drie werken 2 dagdelen per week, één werkt drie dagdelen en twee werken er vier dagdelen. Een paar gaan lang of verscheidene keren op vakantie, maar met elkaar hebben we er enorm veel aan.

Naast deze vrijwilligers hebben we in de periode maart tot en met half oktober nog buitenlandse vrijwilligers. Zij werken tegen kost en inwoning vier hele dagen per week. In totaal waren het er negentien. Meestal twee of drie tegelijk.

Eén vrijwilliger heeft verantwoordelijkheden over het zaden schonen. Verder werken alle vrijwilligers onder de begeleiding van zorgboer en -boerin en ook onder de begeleiding van de vrijwilliger die de taak zaden schonen heeft en de tuinmedewerker en medewerker webwinkel. Deze vrijwilligers hebben geen verantwoordelijkheden, dan hun opgedragen werk goed uit te voeren. Zij doen tuin- en webwinkelwerkzaamheden. Niemand behalve de zorgboer en -boerin doet zorgbegeleiding. Met een paar vrijwilligers zijn evaluatiegesprekken geweest. Maar we vragen iedereen op z'n tijd wel eens hoe het gaat, of ze tevreden zijn, het werk nog leuk vinden, of ze tegen dingen aanlopen, of ze leuke ideeën hebben. Dat soort dingen.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

4.6 Conclusies m.b.t. personeel, stagiairs en vrijwilligers

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van de inzet en omgang met personeel, stagiairs en vrijwilligers.

Het was een bijzonder goed jaar. We hebben eindelijk de lang gewenste tuinmedewerker in dienst genomen, evenals de medewerker voor de webwinkel. Wel is de medewerker collectiebeheer er mee gestopt. Maar een groot deel van dat werk valt inmiddels onder de webwinkel. Samen kunnen we dat goed opvangen. Bovendien is hij niet helemaal uit beeld. Op vrijwillige basis helpt hij soms nog mee. We hadden verder een mooie stabiele basis van vrijwilligers en ook het aantal buitenlandse helpers was gegroeid ten opzichte van de paar jaar ervoor.

We vinden dat we een hele fijne groep mensen hadden afgelopen jaar. Ieder heeft zijn/haar eigen bijdrage en met elkaar hebben we weer bergen werk verzet. We zijn enorm blij met hun inzet. Omdat we niet een zorgboerderij zijn waar alleen dagbesteding plaatsvindt maar ook een groot deel van ons bedrijf bestaat uit de biologische teelt van bijzondere groenten en zaden en pootgoed daarvan, hebben we daar nogal wat menskracht bij nodig. Met alleen deelnemers redden we dit niet. Vandaar dat we ook die vrijwilligers, (buitenlandse) helpers, en als het even kan stagiaires hebben rondlopen. Zo werken we al jaren en dat gaat prima samen. Met elkaar zijn er meestal niet meer dan acht mensen tegelijk aan het werk, met af en toe een uitschieter in de zomer met 11 of 12 mensen. Dat is net te behappen, dan kan er lekker veel werk gedaan worden. We konden merken dat we meestal goed bij waren met het werk. Zeker met zaden schonen hebben we dit gemerkt. Die waren mooi op tijd klaar voor het nieuwe verkoopseizoen in de kerstvakantie los barstte. Er is nog geen tijd geweest om een logboek te maken voor het zaden schonen, maar het loopt inmiddels zo gestroomlijnd dat daar komend jaar wel ruimte voor is.

Door onze drie medewerkers hebben we nu een mooie stabiele basis. Wat betreft stagiairs en vrijwilligers weet je nooit hoe zich dat ontwikkelt, maar voorlopig lijkt dat ook redelijk stabiel. Dat is heel mooi. En door de inzet van de vrijwilliger voor promotie, website en social media, hebben we nu best veel volgers: nieuwsbrieflezers, volgers op FaceBook en Instagram zijn een kleine 10.000 mensen en dat is handig als we bijvoorbeeld nieuwe vrijwilligers nodig hebben. Dan kunnen we zo een berichtje posten.

We hebben geleerd hoe belangrijk het is dat we alle voorkomende werkzaamheden ook zelf kunnen opvangen, mocht er door omstandigheden iemand korte of langere tijd uitvallen. Vandaar dat er ook voor het zaden schonen een systeem moet komen zodat anderen het kunnen overnemen, zodat er geen kennis verloren gaat in het geval dat de ervaren medewerker of vrijwilliger uitvalt.

Zorgboer en -boerin doen nog steeds zelf de begeleiding en dat werkt prima met maar vier deelnemers. Zeker nu de twee nieuwe medewerkers ook wat vrijwilligers kunnen aansturen in de werkzaamheden. Het loopt nu allemaal mooi, dus voorlopig is er geen actie nodig, behalve functioneringsgesprekken.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 2 acties opgenomen in de actielijst.

5 Scholing en ontwikkeling

5.1 Opleidingsdoelen, opleidingen, trainingen, informatie- en intervisiebijeenkomsten

In deze paragraaf geeft de zorgboer(-in) een beschrijving van de opleidingsdoelen en de gevolgde opleidingen waarmee de kennis en vaardigheden van de begeleiders op peil worden gehouden. Wie welke opleidingen hebben gevolgd en of de gestelde doelen zijn behaald. Door veranderingen in doelgroepen of zorgzwaarte, veranderingen in wetgeving, etc. zal scholing regelmatig nodig zijn. Daarnaast is het onderling uitwisselen van kennis, informatie en casuïstiek belangrijk voor de ontwikkeling van de zorgboer(in) en medewerkers.

De opleidingsdoelen waren het behalen van het BHV-certificaat. Zorgboer en -boerin hebben beiden een certificaat. Verder hebben we geen opleidingsdoelen. We werken al jaren met dezelfde doelgroep en dat gaat prima. We lezen af en toe wel vakliteratuur. Dit jaar heeft zorgboerin bijvoorbeeld veel gelezen over burn-out omdat we steeds meer vrijwilligers met die achtergrond krijgen. Als het lukt gaan we naar regiobijeenkomsten van Bezinn en hebben we contact met gebiedsteams en andere zorgboerderijen in de regio. Maar verder is het vooral gezond verstand en levenservaring die we gebruiken in de omgang met onze deelnemers en onze autistische zoon.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

5.2 Opleidingsdoelen komende jaren

Een beschrijving van de opleidingsdoelen voor de komende periode.

Voor zorgboer- en boerin staat weer een herhalingscursus BHV op het programma. We hebben verder nog geen scholing op het programma staan, maar zullen volgen of er iets interessants wordt aangeboden via Bezinn bijvoorbeeld.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

5.3 Conclusies m.b.t. scholing en ontwikkeling

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van het proces rondom scholing en ontwikkeling.

Wij hebben voorlopig geen scholing op het programma staan. Met de doelgroep waar we al jaren mee werken kunnen we prima overweg. Er is geen reden voor scholing op dit moment. Behalve natuurlijk de jaarlijkse herhalingsopleiding BHV. Als we ergens meer over willen weten, bijvoorbeeld wat betreft een diagnose, of bepaald gedrag, dan vinden we altijd informatie op internet of we vragen het aan het netwerk van deelnemer of vrienden of bekenden die psycholoog of psychiater zijn.

Het was verhelderend om meer te weten te komen over burn-out, maar qua begeleiding heeft dat niet geleid tot veranderingen.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

6 Terugkoppeling van deelnemers

De kwaliteit van de zorgverlening van zorgboeren wordt mede getoetst aan de hand van evaluatiegesprekken, inspraakbijeenkomsten en deelnemerstevredenheidsmeting. De reacties van de deelnemers die hiermee worden verzameld, geven belangrijke informatie aan de zorgboer(in).

6.1 Evaluatiegesprekken deelnemers

Elke deelnemer heeft minimaal jaarlijks een evaluatiegesprek met de begeleiding en eventuele betrokkenen waarin wordt besproken hoe de deelnemer de zorg op de zorgboerderij ervaart en of de begeleidingsdoelen zijn behaald. In deze paragraaf wordt beschreven hoe de evaluatiegesprekken zijn verlopen.

We plannen de evaluatiegesprekken altijd aan het eind van het jaar. We hebben het hele jaar dezelfde vier deelnemers gehad, welke al vijf tot zelfs vijftien jaar bij ons zijn. Met deze deelnemers hebben we allemaal een evaluatiegesprek gehouden. De deelnemer in de Wlz vindt een evaluatiegesprek ook wel genoeg. In de evaluaties bespreken we of de deelnemer het leuk vindt om naar ons toe te komen, wat voor werkzaamheden leuk of minder leuk wordt gevonden. Of er ook iets moet veranderen. Wat de doelen waren, of er vorderingen zijn gemaakt, of er nieuwe doelen nodig zijn. Wat men vindt van de begeleiding. Hoe het in het algemeen gaat en of er nog bijzonderheden zijn. Dit hele proces van plannen, evalueren, verslaglegging en aanpassen van begeleidingsplannen verloopt volgens de norm. Wat er in algemene zin uit de evaluaties is gekomen: Voor veel deelnemers is stabiel blijven het belangrijkste doel en voor de meesten lukt dit ook, mede door de dagbesteding. Hierdoor behoudt men dagstructuur en sociale contacten en kan men lekker fysiek (buiten) bezig zijn, wat een betere conditie oplevert of in ieder geval een stabiele conditie. Verder is het belangrijk om op tijd te komen en om sowieso te komen. Eigenlijk hebben alle deelnemers er soms of vaker moeite mee om überhaupt te komen. Het is voor allemaal best een lange reisafstand met de auto of met de fiets en autorijden of fietsen is al niet hun hobby. Dus ze vinden het fijn om bij ons te zijn, maar soms lastig om te komen en daar kunnen we niet zoveel aan doen. Ritme en regelmaat is dus een terugkerend doel. We zijn niet helemaal tevreden over hoe het gaat met regelmatig komen, maar we kunnen niet veel meer doen dan bij afmelden proberen de deelnemer over te halen alsnog te komen. De trend is wel dat het zomers makkelijker is om te komen dan als het slecht weer is. Voor eigenlijk alle deelnemers geldt ook dat het belangrijk is om onder de mensen te zijn, sociale contacten te hebben, maar de meeste hebben er ook moeite mee. Het moet niet te druk zijn of het is sowieso spannend om een gesprek met een ander aan te gaan. Maar erbij zijn en te luisteren is meestal al genoeg. Een op een gesprekje gaan dan vaak wel weer.

De doelen worden niet altijd gehaald en soms wordt daar vanuit andere hulpverlening aan gewerkt en soms moeten doelen ook naar beneden bijgesteld worden, want we willen wel graag realistisch blijven. Maar momenteel zijn de doelen vrij stabiel. Soms zie je effecten van ingezette begeleiding terug, maar bij veel doelen kun je dat niet echt zeggen, zoals op tijd komen, regelmatig komen, sociale contacten. Dat zijn dingen die men zelf moet doen. En als ze bij ons zijn dan hebben ze op dat momenten in ieder geval een zinvolle dagbesteding, sociale contacten, is men lekker bezig in een rustige omgeving en doet men, voor zover mogelijk, fysiek werk.

Iedereen komt nog steeds graag naar de tuinen en is tevreden over de begeleiding. Er is niets wat ze anders zouden willen. We weten prima wat de wensen qua werkzaamheden van de verschillende deelnemers is en houden daar zoveel mogelijk rekening mee en anders horen we het wel. Inmiddels (voor sommigen een begeleidingsdoel) kan iedereen wel aangeven als ze ergens geen zin in hebben.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

6.2 Conclusies uit de evaluatiegesprekken

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van het verloop van de evaluatiegesprekken. Eventuele verbeterpunten met betrekking tot het proces zullen aan de actielijst worden toegevoegd.

Uit de evaluaties kunnen we concluderen dat de deelnemers graag naar ons toekomen. De dagbesteding helpt om stabiel te blijven, ritme en regelmaat te bewaren, sociale contacten te onderhouden, lekker fysiek bezig te zijn en meer zelfstandigheid te verkrijgen. Eigenlijk niet anders dan vorig jaar. Het gaat ook om dezelfde deelnemers, die allemaal al vijf tot vijftien jaar komen. De doelen komen voor een deel overeen bij de diverse deelnemers, maar sommige doelen zijn ook specifiek voor een bepaalde deelnemer. Als we dit door het jaar heen bekijken, kunnen we opmerken dat er fluctuaties zijn bij het meten van de doelen. Soms gaan de deelnemers vooruit, maar soms ook hebben ze een terugslag. Lukt het een tijdlang niet om op tijd te komen bijvoorbeeld, of zelfstandig aan het werk te blijven. Over langere tijd bekeken, zie je toch een redelijke stabiliteit, een gestage vooruitgang, maar soms helaas ook een gestage achteruitgang. Dan kijken we in contact met het persoonlijke netwerk en overige hulpverleners, wat hier nog gedaan kan worden om weer stabiliteit te creëren. Soms moeten ook verwachtingen losgelaten worden en blijkt het al een hele toer om er gewoon te zijn en niet ook nog eens werk te willen verzetten. Een paar deelnemers hebben soms erg veel moeite om te komen of om op tijd te komen. Daar kunnen we helaas niet zoveel aan doen. Het is namelijk niet dat ze het niet leuk vinden bij ons of er tegen op zien. Het komt door de psychische achtergrond en soms ook gewoon door het slechte weer en vermoeidheid. Als ze er eenmaal zijn is het meestal wel goed.

We hebben dit jaar geen verbeterpunten gekregen. Het loopt allemaal wel lekker. We kunnen merken dat het scheelt nu we er twee medewerkers bij hebben gekregen. Nu hebben de zorgboer en zorgboerin meer tijd voor begeleiding.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

6.3 Inspraakmomenten

Minimaal ieder halfjaar wordt er op de zorgboerderij een inspraakmoment gehouden. Hierbij krijgen alle deelnemers de gelegenheid om met elkaar aan te geven wat ze graag anders of toegevoegd zouden willen zien op de zorgboerderij.

We hebben dit jaar twee keukentafelgesprekken gevoerd en alle deelnemers waren daarbij een keer aanwezig. Vaker is het niet gelukt om met meer dan een persoon tegelijk een keukentafelgesprek te plannen omdat het bijna nooit voorkwam dat er twee tegelijk aanwezig waren en er dan ook nog tijd voor was. Ook niet behulpzaam is dat geen van de deelnemers graag een keukentafelgesprek voert. We moeten dat echt plannen, zodat ze erop voorbereid zijn, en dan gebeurt het net weer dat ze afwezig zijn. De meeste deelnemers twijfelen ook aan het nut van deze gesprekken omdat het heel vaak hetzelfde is. Ze hebben meestal blijvende problematiek.

Iedereen weet weer wat er moet gebeuren bij brand of andere calamiteiten en waar men pleisters of de tekenverwijderaar vindt. Beide keren verteld waar de grote EHBO-doos staat. Als iemand een pleister nodig heeft, dan is dat in het EHBO-kastje in de keuken te vinden. De EHBO-doos is echt voor calamiteiten. Maar in geval van een calamiteit is het wel handig dat iedereen weet waar die ligt. Ook weten ze dat er een map is met alle informatie betreffende het kwaliteitssysteem en waar die ligt. Wat er allemaal gebeurt en staat te gebeuren hebben we besproken, maar dit wordt natuurlijk ook wel tijdens de gezamenlijke koffiepauzes besproken.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

6.4 Conclusies uit de inspraakmomenten

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van het verloop van de inspraakmomenten. Eventuele verbeterpunten zullen aan de actielijst worden toegevoegd.

Deelnemers weten wat te doen bij brand of een ongeval. Ze weten waar het EHBO-kastje hangt voor pleisters en dergelijke. Ze weten waar de EHBO-doos staat voor calamiteiten. Ze weten dat er een map is met info betreffende het kwaliteitssysteem. Via de gewone dagelijkse koffiepauzes brengen we de deelnemers altijd wel op de hoogte van de nieuwste ontwikkelingen.

Er zijn niet echt leer- of verbeterpunten ter sprake gekomen.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

6.5 Tevredenheidsmeting deelnemers

Ieder jaar wordt de tevredenheid van de deelnemers gemeten. De zorgboerderij kan hiervoor zelf een vragenlijst opstellen of gebruik maken van bestaande instrumenten. Het is aanbevolen dat de deelnemers de vragenlijst anoniem kunnen invullen.

In december hebben we een tevredenheidsmeting gedaan. Hiervoor werken we met de Vragenlijst Tevredenheid deelnemers De Tuinen van Weldadigheid, zoals vastgelegd in het kwaliteitssysteem. We hebben aan alle 4 deelnemers een vragenlijst uitgedeeld en er (na een herinnering) 3 teruggekregen. De volgende onderwerpen komen aan de orde: Informatie, begeleiders, werk, boerderij, andere deelnemers en vrijwilligers, inspraak. De antwoorden zijn eigenlijk allemaal positief. Als er al iets negatief is, dan kunnen we daar weinig aan doen, zoals het geval dat iemand door begeleiding niet vooruit is gegaan. Omdat dat door persoonlijke omstandigheden komt die meer op het gebied van de GGZ liggen.

We hebben dit jaar gemiddeld een 7,7 gekregen voor het werk op de boerderij en een 8,3 voor de begeleiding. We kunnen wel zeggen dat ze zeer tevreden zijn over het werken op onze tuinen.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

6.6 Conclusies uit de deelnemerstevredenheidsmeting

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van het verloop van de tevredenheidsmeting. Eventuele verbeterpunten zullen aan de actielijst worden toegevoegd.

Degenen die de vragenlijst hebben ingevuld zijn tevreden met de meeste onderwerpen. De dingen die we tegenkomen weten we eigenlijk wel van onze deelnemers. Zo vindt een deelnemer het wel eens psychisch en lichamelijk zwaar, maar dit ligt aan de problematiek ten grondslag. Evenals het feit dat iemand niet vooruit is gegaan. En als iemand niet tevreden is over de afwisseling van de werkzaamheden, dan komt dit doordat diegene fysiek eigenlijk niet meer zoveel kan (door ouderdom) en dan vallen er een heleboel werkzaamheden af. En in de lente en zomer is er nu eenmaal meer te doen dan in de winter. En dat de boerderij niet goed bereikbaar is, kunnen we helaas ook weinig aan doen, als het openbaar vervoer ineens een traject eruit gooit, zodat de reis langer en gecompliceerder wordt.

Er zijn geen leer- of verbeterpunten gevonden.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

7 Meldingen en incidenten

Op een zorgboerderij wordt geleefd en gewerkt in kleine of grote groepen, er wordt gewerkt met dieren en gereedschap. Daarbij kunnen onverwachte situaties, (bijna) ongevallen of incidenten voorkomen. In dit hoofdstuk wordt beschreven wat er op de zorgboerderij is voorgevallen, hoe er met deze situaties is omgegaan, wat er uit de analyse van de situatie kan worden geleerd en tot welke acties dit heeft geleid. Voor alle meldingen en incidenten geldt dat de privacy van betrokkenen voorop staat. Wanneer om privacyredenen een melding of de toelichting daarop niet kan worden gepubliceerd, heeft de zorgboer(in) in een bijlage verantwoording afgelegd. Deze bijlagen worden niet gepubliceerd.

Wanneer er geen meldingen en/of incidenten hebben plaats gevonden is er enkel een conclusie beschreven.

7.1 Ongevallen en bijna ongevallen

Alle ongevallen en bijna ongevallen moeten worden vastgelegd. In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) aan wat er is voorgevallen en hoe hiermee om is gegaan. Door in te zoomen op een enkel ongeval of een reeks van kleine ongevallen kan inzicht worden verkregen in de oorzaak en eventuele verbeteringen worden ingezet.

Dit onderwerp is nu niet van toepassing. Pas zo nodig de inleidende vragen (Hfd. 1) aan om het onderwerp toe te voegen aan uw jaarverslag.

7.2 Medicatie

Op de zorgboerderij worden medicijnen verstrekt en/of toegediend wanneer de begeleiding daarvoor bevoegd en bekwaam is. Het kan ook zo zijn dat een deelnemer zelf medicijnen meeneemt en inneemt gedurende het verblijf op de zorgboerderij. Wanneer er een incident plaatsvindt rondom de medicatie moet dit worden vastgelegd. Door in te zoomen op een incident kan inzicht worden verkregen in de oorzaak en eventuele verbeteringen worden ingezet.

Dit onderwerp is nu niet van toepassing. Pas zo nodig de inleidende vragen (Hfd. 1) aan om het onderwerp toe te voegen aan uw jaarverslag.

7.3 Agressie

Alle agressie-incidenten moeten worden vastgelegd. In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) aan wat er is voorgevallen en hoe hiermee om is gegaan. Door in te zoomen op een incident kan inzicht worden verkregen in de oorzaak en eventuele verbeteringen worden ingezet.

Dit onderwerp is nu niet van toepassing. Pas zo nodig de inleidende vragen (Hfd. 1) aan om het onderwerp toe te voegen aan uw jaarverslag.

7.4 Ongewenste intimiteiten

Alle incidenten rondom ongewenste intimiteiten moeten worden vastgelegd. In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) aan wat er is voorgevallen en hoe hiermee om is gegaan. Door in te zoomen op een incident kan inzicht worden verkregen in de oorzaak en eventuele verbeteringen worden ingezet.

Dit onderwerp is nu niet van toepassing. Pas zo nodig de inleidende vragen (Hfd. 1) aan om het onderwerp toe te voegen aan uw jaarverslag.

7.5 Strafbare handelingen

Alle incidenten rondom strafbare handelingen moeten worden vastgelegd. In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) aan wat er is voorgevallen en hoe hiermee om is gegaan. Door in te zoomen op een incident kan inzicht worden verkregen in de oorzaak en eventuele verbeteringen worden ingezet.

Dit onderwerp is nu niet van toepassing. Pas zo nodig de inleidende vragen (Hfd. 1) aan om het onderwerp toe te voegen aan uw jaarverslag.

7.6 Klachten

Alle klachten moeten worden vastgelegd. In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) aan welke klachten zijn ingediend en hoe hiermee om is gegaan. Door in te zoomen op een klacht kan inzicht worden verkregen in de oorzaak en eventuele verbeteringen worden ingezet.

Dit onderwerp is nu niet van toepassing. Pas zo nodig de inleidende vragen (Hfd. 1) aan om het onderwerp toe te voegen aan uw jaarverslag.

7.7 Conclusies uit meldingen en incidenten

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van het ontstaan en afhandelen van meldingen en incidenten. Eventuele verbeterpunten zullen aan de actielijst worden toegevoegd.

Er zijn dit jaar geen meldingen en incidenten geweest.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

8 Acties

Werken aan kwaliteit is een continu proces, waarbij alle stappen die genomen worden om de situatie op peil te houden of te verbeteren kunnen worden vastgelegd in een actie. De actielijst is een belangrijke weergave van de activiteiten van de zorgboerderij in het algemeen en op het vlak van kwaliteit.

8.1 Voortgang actielijst, afgesloten acties

In het afgelopen kalenderjaar zijn onderstaande acties uitgevoerd. Waar nodig heeft de zorgboer(in) een toelichting gegeven op de uitvoering van de actie.

Tevredenheidonderzoek deelnemers

Geplande uitvoerdatum: 29-02-2024
Actie afgerond op: 31-12-2023 (Afgerond)

voorraad EHBO-kastje controleren

Geplande uitvoerdatum: 30-01-2024
Actie afgerond op: 20-12-2023 (Afgerond)

Het onderwerp Dwang in de zorg is gewijzigd: pas uw werkbeschrijving aan, zie voor details Nieuwsbrief KLJZ-51 van 9-11-23.

Geplande uitvoerdatum: 31-12-2023
Actie afgerond op: 31-12-2023 (Afgerond)

Borg het actuele onderhoud van de actielijst. Vriendelijk verzoek hierover in het Jaarverslag 2023 te reflecteren.

Geplande uitvoerdatum: 31-12-2023
Actie afgerond op: 31-12-2023 (Afgerond)

bedrijfsuitje jaarlijks organiseren

Geplande uitvoerdatum: 31-12-2023
Actie afgerond op: 31-12-2023 (Afgerond)
Toelichting: Het is niet gelukt een datum hiervoor te vinden. En eerlijk gezegd hoeft het van onze huidige deelnemers ook niet zo nodig.

zorgfolders verspreiden onder gemeenten en ggz

Geplande uitvoerdatum: 22-12-2023
Actie afgerond op: 31-12-2023 (Afgerond)

Rond de audit af voor de uitvoerdatum, bereid u voor op de audit (zie de kennisbank voor het auditprogramma) **Audit**

Geplande uitvoerdatum: 29-11-2023
Actie afgerond op: 21-11-2023 (Afgerond)

Stel van de 3 deelnemers waar deze ontbreekt een persoonlijke risico inventarisatie op.

Geplande uitvoerdatum: 10-11-2023
Actie afgerond op: 17-11-2023 (Afgerond)

Bepaal of de nieuwe norm inspraak voor u gevolgen heeft en zo ja maak een planning van benodigde acties. Zie nieuwbrief Kwaliteit nr. 50 in de kennisbank.

Geplande uitvoerdatum: 31-10-2023
Actie afgerond op: 30-10-2023 (Afgerond)

Oefening calamiteitenplan

Geplande uitvoerdatum: 30-09-2023
Actie afgerond op: 17-11-2023 (Afgerond)

Toelichting: We hebben de geheugens weer opgefrist met calamiteitenoefening. Waar zijn de nooduitgangen en de verzamelplaats, waar hangen de noodkaart en het noodplan en wat te doen bij een ongeval of bij brand. Op het krijtbord staan de medewerkers/deelnemers die aanwezig zijn en bij de brandoefening gecontroleerd of iedereen buiten was en niet nog ergens op de wc of in de winkel of zaadopslag.

actualisatie RI&E

Geplande uitvoerdatum: 30-09-2023
Actie afgerond op: 30-10-2023 (Afgerond)
Toelichting: Voor de audit is de RI&E geactualiseerd.

acquisitie voor nieuwe deelnemers. Lezing of rondleiding aanbieden aan medewerkers gebiedsteams in omliggende gemeenten

Geplande uitvoerdatum: 15-05-2024
Actie afgerond op: 17-11-2023 (Afgerond)
Toelichting: Er staat al een soortgelijke actie in en die is wegens tijdgebrek doorgeschoven naar 2024.

vakliteratuur over burn-out lezen

Geplande uitvoerdatum: 30-09-2023
Actie afgerond op: 30-09-2023 (Afgerond)
Toelichting: Omdat we steeds meer vrijwilligers krijgen die met een burn-out thuiszitten en bij ons weer een beetje aan de slag willen, heb ik me verdiept in burn-out. De oorzaken, wat het met je doet en hoe je er langzaam weer bovenop kunt klauteren. Erg leerzaam.

organisatie eetbare plantjesmarkt

Geplande uitvoerdatum: 21-05-2023
Actie afgerond op: 21-05-2023 (Afgerond)
Toelichting: Het was weer een groot succes met 30 tevreden standhouders en zo'n 2000 bezoekers.

jaarlijkse keuring elektrische gereedschappen en machines die door zorgvragers worden gebruikt.

Geplande uitvoerdatum: 30-04-2023
Actie afgerond op: 17-11-2023 (Afgerond)
Toelichting: Onze deelnemers werken niet met elektrische gereedschappen en machines. Daar hebben we medewerkers voor.

website bijhouden

Geplande uitvoerdatum: 31-03-2023
Actie afgerond op: 17-11-2023 (Afgerond)
Toelichting: Dit hoeft niet meer als terugkerende actie, want we hebben nu een medewerker die regelmatig de website update met nieuwe artikelen, info over markten enzovoort.

verlenging zoönosenkeurmerk, controle door dierenarts

Geplande uitvoerdatum: 31-03-2023
Actie afgerond op: 08-11-2023 (Afgerond)
Toelichting: Dit was de laatste keer. Omdat we geen schapen of geiten hebben, hoeft een zoönosenkeurmerk niet meer.

voorraad EHBO-kastje controleren

Geplande uitvoerdatum: 30-03-2023
Actie afgerond op: 30-10-2023 (Afgerond)
Toelichting: Nieuwe pleisters toegevoegd. Verder nog compleet (ontsmettingsmiddel, paracetamol, pincet, tekentangetjes)

De afspraak voor de praktijktoets t.b.v. de audit is gemaakt op 03-11-2023, 09:30 uur. Om de audit efficiënt te laten verlopen vragen wij u deze goed voor te bereiden. In de kennisbank vindt u het auditprogramma waarin beschreven staat wat u daarvoor precies moet doen.

Praktijktoets

Geplande uitvoerdatum: 03-11-2023
Actie afgerond op: 13-11-2023 (Afgerond)

De schriftelijk toetsing is uitgevoerd en nog niet akkoord. Verwerk de opmerkingen die door de auditor aan uw Werkbeschrijving zijn toegevoegd en dien opnieuw uw Werkbeschrijving in ter beoordeling. **Aanvullen nav toetsing**

Geplande uitvoerdatum: 29-10-2023
Actie afgerond op: 28-10-2023 (Afgerond)

De schriftelijk toetsing jaarverslag 2022 is uitgevoerd en nog niet akkoord. Verwerk de opmerkingen die door de auditor aan uw Jaarverslag zijn toegevoegd en dien opnieuw uw Jaarverslag in ter beoordeling. [Aanvullen Jaarverslag](#)

Geplande uitvoerdatum: 19-06-2023
Actie afgerond op: 27-06-2023 (Afgerond)

Schrijf uw jaarverslag over 2022 en dien deze in ten behoeve van de beoordeling. [Indienen Jaarverslag](#)

Geplande uitvoerdatum: 28-02-2023
Actie afgerond op: 28-02-2023 (Afgerond)

potatoday organiseren

Geplande uitvoerdatum: 30-01-2023
Actie afgerond op: 30-01-2023 (Afgerond)

Toelichting: We hebben besloten om deze activiteit dit jaar en niet en wellicht nooit meer te organiseren. Het is een activiteit die in het eerste kwartaal van het jaar moet worden gehouden (aardappels worden rond april gepoot) en we hebben geen grote binnenruimte om een evenement van enige omvang te organiseren.

Evaluatie gesprekken met deelnemers

Geplande uitvoerdatum: 01-12-2022
Actie afgerond op: 10-02-2023 (Afgerond)

jaarlijkse keuring elektrische gereedschappen en machines die door zorgvragers worden gebruikt.

Geplande uitvoerdatum: 30-04-2022
Actie afgerond op: 27-02-2023 (Afgerond)

zorgfolders verspreiden onder gemeenten en ggz

Geplande uitvoerdatum: 30-04-2022
Actie afgerond op: 27-02-2023 (Afgerond)

Acties

Aan de hand van dit onderwerp is 1 actie opgenomen in de actielijst.

8.2 Voortgang actielijst, openstaande acties

Hieronder staan de geplande acties van de zorgboerderij. Wanneer een actie is uitgesteld of gewijzigd heeft de zorgboer(in) een toelichting beschreven.

organisatie eetbare plantjesmarkt

Geplande uitvoerdatum: 19-05-2024

Voeg V toe

Geplande uitvoerdatum: 19-05-2024

Beschrijf de acties die u gaat plegen voor de realisatie van een woonvoorziening.

Geplande uitvoerdatum: 19-05-2024

open dag organiseren voor medewerkers WMO

Geplande uitvoerdatum: 26-06-2024

voorraad EHBO-kastje controleren

Geplande uitvoerdatum: 30-06-2024

Nieuwe norm '3.2.7 'Werkoverleg en zeggenschap zorgverleners' is toegevoegd. Ga na of u aan de huidige norm voldoet. Zie ook Nieuwsbrief Kwaliteit Laat Je Zien 57 van 22-03-20224.

Geplande uitvoerdatum: 30-06-2024

functioneringsgesprekken medewerkers

Geplande uitvoerdatum: 31-08-2024

functioneringsgesprekken vrijwilligers

Geplande uitvoerdatum: 30-10-2024

actualisatie RI&E

Geplande uitvoerdatum: 30-11-2024

Oefening calamiteitenplan

Geplande uitvoerdatum: 30-11-2024

Evaluatie gesprekken met deelnemers

Geplande uitvoerdatum: 31-12-2024

Tevredenheidonderzoek deelnemers**Geplande uitvoerdatum:** 31-12-2024**AVG controleren of het up to date is****Geplande uitvoerdatum:** 31-01-2025**actualisatie BHV****Geplande uitvoerdatum:** 31-01-2025**Schrijf uw jaarverslag over 2024 en dien deze in ten behoeve van de beoordeling.** [Indienen Jaarverslag](#)**Geplande uitvoerdatum:** 28-02-2025**Actualisatie BHV****Geplande uitvoerdatum:** 05-03-2025**Actualiseer uw werkbeschrijving en dien deze in ten behoeve van de audit** [Indienen werkbeschrijving](#)**Geplande uitvoerdatum:** 29-09-2026**Rond de audit af voor de uitvoerdatum, bereid u voor op de audit (zie de kennisbank voor het auditprogramma)** [Audit](#)**Geplande uitvoerdatum:** 29-11-2026**actualisatie BHV****Geplande uitvoerdatum:** 22-01-2024**Actie afgerond op:** Actie is afgerond op 22-01-2024 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2024**Evaluatie gesprekken met deelnemers****Geplande uitvoerdatum:** 30-11-2023**Actie afgerond op:** Actie is afgerond op 29-02-2024 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2024**Schrijf uw jaarverslag over 2023 en dien deze in ten behoeve van de beoordeling.** [Indienen Jaarverslag](#)**Geplande uitvoerdatum:** 29-02-2024**Actie afgerond op:** Actie is afgerond op 29-02-2024 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2024

Actualisatie BHV**Geplande uitvoerdatum:** 05-03-2024**Actie afgerond op:** Actie is afgerond op 05-03-2024 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2024**De schriftelijk toetsing jaarverslag 2023 is uitgevoerd en nog niet akkoord. Verwerk de opmerkingen die door de auditor aan uw Jaarverslag zijn toegevoegd en dien opnieuw uw Jaarverslag in ter beoordeling.** [Aanvullen Jaarverslag](#)**Geplande uitvoerdatum:** 19-05-2024**Actie afgerond op:** Actie is afgerond op 04-06-2024 (als Afgerond) en wordt verantwoord in jaarverslag 2024**Acties**

Aan de hand van dit onderwerp zijn 3 acties opgenomen in de actielijst.

8.3 Conclusies m.b.t. de actielijst

In deze paragraaf geeft de zorgboer(in) een korte evaluatie van het plannen en tijdig uitvoeren van acties. Eventuele verbeterpunten zullen aan de actielijst worden toegevoegd.

Het is gelukt om alle noodzakelijk acties uit te voeren. Alhoewel er soms nog wel eens geschoven werd met de uitvoerdatum. Dit komt doordat de zorgboerin dit jaar veel extra zorgtaken in de privésfeer op haar bordje kreeg. Gelukkig is dit inmiddels in rustiger vaarwater gekomen. De goede voornemens zijn daarom helaas doorgeschoven naar komend jaar: maandelijks een moment inplannen om te kijken of er in de kwaliteitsapplicatie nog iets bijgewerkt kan worden.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

9 Doelstellingen

In dit hoofdstuk beschrijft de zorgboer(in) wat de toekomstplannen zijn voor de zorgboerderij.

9.1 Doelstellingen voor de komende vijf jaar

Groeien tot een robuust bedrijf met 5-6 betaalde krachten en 12-15 deelnemers. De relatief kleine doelgroep die we nu bedienen (volwassenen + psychiatrie + gemiddeld/hoog IQ) in combinatie met onze ligging (lastig te bereiken met OV) blijkt een te smalle basis om te groeien tot het gewenste aantal deelnemers. Daarom gaan we ons ook focussen op de doelgroep re-integratie. Daarnaast wordt gewerkt aan het opzetten van een project voor begeleid wonen voor 6-7 mensen in Veenhuizen. Het is de bedoeling dat wij de woonlocatie gaan beheren en dat we de begeleiding ter plekke door een andere zorginstelling laten doen. De bedoeling is dat de mensen die daar komen te wonen, bij ons dagbesteding kunnen doen. De webshop is nu in de winterperiode de belangrijkste bron van werkzaamheden. We willen de omzet verdubbelen en ook meer jaarrond bestellingen krijgen. In de zomer zijn tuinwerkzaamheden het belangrijkste. We willen verder onze evenementen laten uitgroeien tot jaarlijkse attracties (eetbare Plantjesmarkt en Knoflookdag). In de zomerperiode is onze winkel in het weekend geopend. Afhankelijk van de toeristische ontwikkelingen en mogelijkheden om te combineren met dagbesteding willen we de openingstijden uitbreiden naar jaarrond en ook doordeweeks in plaats van alleen in het weekend. Ook willen we uiteindelijk wat horeca toevoegen in de vorm van koffie/thee maar wellicht ook soep. Ook willen we door het robuuster worden van het bedrijf weer de mogelijkheid creëren om met het hele gezin in de zomer op vakantie te kunnen. Alvast denken over en werken aan een vorm voor ons bedrijf dat ook nadat we de pensioengerechtigde leeftijd krijgen, het geheel door kan gaan.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

9.2 Doelstellingen voor het komende jaar

- De inkomsten uit de zorg laten groeien.
- Proberen een woonvoorziening van de grond te krijgen.
- Re-integratiemogelijkheden verder uitwerken.
- Het assortiment zaden en pootgoed weer verder uitbreiden met mooie soorten.
- Een werkboek maken voor het zaden schonen.
- Maandelijks het kwaliteitssysteem bijwerken.
- De winkel promoten.
- De openstelling van de tuinen promoten.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 0 acties opgenomen in de actielijst.

9.3 Plan van aanpak

Om de doelstellingen te realiseren beschrijft de zorgboer(in) concrete stappen die worden toegevoegd aan de actielijst.

De inkomsten uit de zorg laten groeien: door betere promotie op de website en via Social Media (Facebook en Instagram), door onze zorgfolders te verspreiden bij gemeenten en instellingen voor GGZ en door gerichte contacten te leggen met gebiedsteams van Assen, Noordenveld en Ooststellingwerf.

Re-integratiemogelijkheden verder uitwerken: Omdat het via het UWV niet echt lijkt te lukken en er via de WMO wel mogelijkheden lijken te zijn voor meer arbeidsmatige dagbesteding, het gesprek aangaan met de gebiedsteams van Assen, Noordenveld en Ooststellingwerf.

Woonvoorziening: al enkele jaren hebben we het idee om een woonvoorziening te ontwikkelen. Reden hiervoor is dat het voor cliënten zonder eigen auto lastig is om ons te bereiken. Daarom haken veel potentiële cliënten af. Door het aanbieden van de combinatie wonen én dagbesteding willen we onze zorgtak wat groter en robuuster maken. We hebben hiervoor een leegstaand pand in Veenhuizen op het oog. Er zijn al tekeningen gemaakt voor de indeling: 3-4 zelfstandige units + 3-4 onzelfstandige units. Het wachten is op het "in de markt zetten" door de eigenaar. De verwachting is dat dit in de loop van 2024 gaat gebeuren. Daar gaan we op inschrijven. Ons plan past zeer goed in de doelstellingen van de eigenaar (Stichting De Nieuwe Rentmeester) en het beleid voor Veenhuizen. Daarom hebben we een grote kans om ons plan te kunnen realiseren. De planning is om in 2024 het plan verder uit te werken, de financiering te organiseren en vergunning(en) aan te vragen. In de eerste helft van 2025 kan er dan verbouwd worden. Vervolgens kan het pand in de tweede helft van 2025 bewoond gaan worden. Aangezien er diverse onzekere factoren zijn is dit een optimistische planning.

Het assortiment zaden en pootgoed weer verder uitbreiden met mooie soorten: een keuze maken uit de verzameling zaden die we op voorraad hebben en eventueel nog iets aanschaffen.

Een werkboek maken voor het zaden schonen: per soort een beschrijving maken van de meest efficiënte manier om te schonen en welke tools daarvoor gebruikt worden.

Vaker het kwaliteitssysteem bijwerken: een vast tijdstip in de agenda hiervoor plannen en alvast per maand beschrijven wat er zoal op de boerderij gebeurd is.

De winkel promoten: we hebben nu als de winkel open is een kruiwagen met infobord en beplant met bloeiende planten aan de weg staan. Nu moet de entree naar de winkel zelf nog wat mooier gemaakt en promoten via website, Weldadig Oord magazine en Social Media.

De winkel duidelijker zichtbaar maken voor (toevallig) langskomend publiek. Door de entree te verlichten en bij het tuinbord een vlag neer te zetten en door de toegang richting de winkel mooi te maken met bijvoorbeeld extra bloemen. Eventueel een vlag bij de toegang tot het erf.

Promoten dat de tuinen te bezichtigen zijn: de openingstijden op uit-sites vermelden en op de websiteagenda's van tuintijdschriften, lokale agenda's en groene organisaties.

Acties

Aan de hand van dit onderwerp zijn 2 acties opgenomen in de actielijst.

Overzicht van bijlagen

Er zijn geen bijlagen voor deze locatie.